

Πεζοπορώντας στο Κιργιστάν

Κείμενο-φωτογραφίες: Μάκης Κακολύρης

Η 1η από τις δύο λίμνες Μποζ-Ουτσούκ.

Χώρα της κεντρικής Ασίας και πρώην δημοκρατία της Σοβιετικής Ένωσης, το Κιργιστάν ή Κιργιζία έγινε ανεξάρτητο κράτος το 1991. Συνορεύει βόρεια με το Καζακστάν, νοτιοανατολικά με την Κίνα, νοτιοδυτικά με το Τατζικιστάν και ανατολικά με το Ουζμπεκιστάν. Μιάμιση φορά μεγαλύτερο σε έκταση από την Ελλάδα (198.500 τ.χλμ.), ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 6.256.700 κατοίκους, με τους Κιργιζίους, που είναι τουρκικό φύλο, να αποτελούν το 72% του πληθυσμού, τους Ρώσους το 6% και τους Ουζμπέκους το 14,5%, ενώ υπάρχει μια πληθώρα μικρότερων μειονοτήτων, όπως Ντουγκάνοι, Ουιγούροι, Τατζικοί, Καζάκοι, Ουκρανοί, Γερμανοί κ.ά. Η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι μουσουλμάνοι. Επίσημες γλώσσες της χώρας είναι η κιργιζική, που ανήκει στην τουρκική οικογένεια γλωσσών, και η ρωσική. Μια τροποποιημένη μορφή κυριλλικού αλφαβήτου αποτελεί από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα το επίσημο σύστημα γραφής της κιργιζικής γλώσσας. Νόμισμα της χώρας είναι το σομ (1 ευρώ=90 σομ). Αυτό που χαρακτηρίζει γεωγραφικά τη χώρα και την καθιστά ιδανικό προορισμό για πεζοπόρους και ορειβάτες είναι οι υψηλές οροσειρές της (τρεις

κορυφές έχουν υψόμετρο μεγαλύτερο των 7.000μ. με υψηλότερη την κορυφή Τζενγκίς Τσόκουσου [Jengish Chokusu], 7.439μ.), οι λίμνες της, καθώς και τα καταπράσινα λιβάδια της, που διασχίζονται από πλήθος ποταμών και αποτελούν βοσκοτόπια για τους ημινομάδες κτηνοτρόφους, οι οποίοι ζουν σε γιούρτες και εκτρέφουν πρόβατα, αγελάδες, άλογα και γίαια.

Η πρωτεύουσα Μπισκέκ

Η πτήση από την Αθήνα στην πρωτεύουσα της χώρας, την Μπισκέκ (Bishkek), διαρκεί, μέσω Κωνσταντινούπολης, συνολικά πεντέμισι ώρες. Στάση για τα караβάνια, όπως και για τον Δρόμο του Μεταξίου κατά τους αρχαίους χρόνους, η Πισπέκ (Pishpek), όπως ονομαζόταν τότε, έγινε πρωτεύουσα του νεοϊδρυθέντος Κιργιζίου Αυτόνομου Σοβιετικού Κράτους το 1926 και μετονομάστηκε σε Φρούντζε (Frunze), προς τιμή του Μιχαήλ Φρούντζε (1885-1925), ο οποίος είχε γεννηθεί σε αυτή και είχε παίξει σημαντικό ρόλο στη Ρωσική Επανάσταση. Στις 5 Φεβρουαρίου 1991, η πόλη μετονομάστηκε σε Μπισκέκ. Ο πληθυσμός της

πρωτεύουσας αριθμεί περί το ένα εκατομμύριο. Αυτό που πραγματικά εντυπωσιάζει τον επισκέπτη της είναι οι εξαιρετικά φαρδίοι δρόμοι της που χωρίζονται από τα πεζοδρόμια με συστάδες από ψηλά δένδρα, καθώς και τα πάρκα της, σε πολλά από τα οποία υπάρχουν εξαιρετικής αισθητικής υπαίθρια γλυπτά. Βέβαια, το τεράστιο άγαλμα του Λένιν που κοσμούσε την κυριότερη λεωφόρο της πόλης, την Τσούι (Chuy), έχει δώσει τη θέση του στο άγαλμα του «πατέρα» του έθνους των Κιργιζίων, του Μανάς, ενός θρυλικού ήρωα του 10^{ου} αιώνα, ο οποίος φέρεται ότι ένωσε τις σαράντα τοπικές φυλές κατά των Ουιγούρων. Εικάζεται άλλωστε ότι το όνομα «Κιργιζία» ή «Κιργιστάν» προέρχεται από το τουρκικό «κιρκ» που σημαίνει «σαράντα». Ο σαραντάκτινος ήλιος της σημαίας του Κιργιστάν αποτελεί αναφορά στις συγκεκριμένες σαράντα φυλές, ενώ στο κέντρο της απεικονίζεται το ξύλινο στέμμα (ονομάζεται «τουντούκ») μιας γιούρτας (η γιούρτα είναι φορητή στρογγυλή κατοικία που χρησιμοποιείται παραδοσιακά από τους νομάδες της Κεντρικής Ασίας, της οποίας ο σκελετός είναι ξύλινος και καλύπτεται από πεπλεγμένο μαλλί). Μολαταύτα, τόσο το άγαλμα του Λένιν όσο και αυτό των Μαρξ και Ένγκελς, χωρίς δηλωτική επιγραφή πλέον το δεύτερο, εξακολουθούν τουλάχιστον να παραμένουν όρθια, σε παρακείμενη θέση εντός του πάρκου. Από τα παλαιότερα κτήρια της πρωτεύουσας, πολλά από αυτά γερασμένα πλέον, ξεχωρίζουν κάποια νεοκλασικά, όπως και κάποια χαρακτηριστικά δείγματα σοβιετικού μοντερνισμού. Επισκεφθήκαμε το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το οποίο, αν και στεγάζεται σε ένα αισθητικά αποκρουστικό κτήριο, διαθέτει μια αξιολογότερη συλλογή. Δυστυχώς, το Κρατικό Ιστορικό Μουσείο, που θέλαμε επίσης να επισκεφθούμε, ήταν κλειστό λόγω ανακαίνισης.

Πεζοπορώντας προς τη λίμνη Κολ-Ουκόκ και Τορ Κουλ

Πρώτος σταθμός μετά την Μπισκέκ ήταν η πόλη Κοτσκόρ (Kochkor). Σκοπός μας ήταν να πεζοπο-

Γιούρτα στη λίμνη Κολ-Ουκόκ.

ρήσουμε προς τις λίμνες Κολ-Ουκόκ (Kol-Ukok) και Τορ Κουλ (Tor Kul). Πληροφορίες και οδηγό αναζητήσαμε στο Jaiilo Agency και στο CBT (Community-Based Tourism). Σημείο αφετηρίας ήταν το χωριό Ισακέεφ (Isakeev) στα 2.050μ., τριάντα λεπτά οδικώς από την Κοτσκόρ. Ακολουθώντας το ποτάμι, το οποίο διασχίσαμε δύο φορές, φτάσαμε στη λίμνη Κολ-Ουκόκ (3.000μ.), αφού καλύψαμε τα 18,6 χλμ. της διαδρομής σε περίπου πεντέμισι ώρες. Η βροχή μάς απέτρεψε από το να στήσουμε τις σκηνές μας, με αποτέλεσμα να αναζητήσουμε καταφύγιο σε μια ενοικιαζόμενη γιούρτα προς 400 σομ (5 ευρώ) το άτομο. Πολλοί ημινομάδες κτηνοτρόφοι διαθέτουν μία ή περισσότερες γιούρτες για τους επισκέπτες ως μια επιπλέον πηγή εισοδήματος. Βέβαια, πιθανόν να είχαμε πράξει διαφορετικά, αν γνωρίζαμε ότι τη δεύτερη νύχτα η οροφή της γιούρτας θα έσταζε, με τους ιδιοκτήτες να δίνουν τη δική τους μάχη με τη βροχή καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας για να περιορίσουν το κακό. Εντούτοις, το δείπνο με ψάρι από τη λίμνη ήταν νοστιμότατο, όπως και το πρωινό τους με βούτυρο και μαρμελάδα δικής τους παραγωγής. Η δεύτερη λίμνη, η Τορ Κουλ βρίσκεται σε απόσταση περίπου 3 χλμ. (1,5 ώρα) από την Κολ-Ουκόκ, σε υψόμετρο 3.500μ. Υπάρχει και τρίτη λίμνη στη συνέχεια, την οποία όμως δεν καταφέραμε να προσεγγίσουμε λόγω ισχυρής βροχής. Αν και για τη διαδρομή Ισακέεφ – Τορ Κουλ απαιτούνται δύο μέρες και μία μόνο διανυκτέρευση, εμείς αποφασίσαμε να παρατείνομε την παραμονή μας κατά μία ακόμη μέρα προκειμένου να απολαύσουμε τη λίμνη και τα καταπράσινα λιβάδια, με τα δεκάδες γεράκια που διαρκώς υπερίπταντο.

Μικρός κιργίζιος καβαλάρης στη λίμνη Καλ-Ουκόκ.

Η λίμνη Ισσύκ-Κουλ και το φαράγγι Σκάζκα

Αφού επιστρέψαμε στην Κοτοκόρ ακολουθώντας την ίδια διαδρομή, πήραμε στη συνέχεια ταξί και, μετά από ταξίδι διάρκειας δύο ωρών, φτάσαμε στο παρόχθιο χωριό Τοσόρ (Tosor), στα νότια

Το φαράγγι Σκάζκα.

της περίφημης λίμνης Ισσύκ-Κουλ (Issyk-Kul). Η λίμνη Ισσύκ-Κουλ, που βρίσκεται σε υψόμετρο 1.607μ., έχει μήκος 170 χλμ., 70 χλμ. πλάτος και το βάθος της είναι 695μ. Είναι η δεύτερη μεγαλύτερη αλμυρή λίμνη στον κόσμο, μετά την Κασπία Θάλασσα, και η δεύτερη μεγαλύτερη αλπική λίμνη, μετά την Τιτικάκα. Το όνομά της σημαίνει «ζεστή λίμνη», όνομα που έλαβε από το ότι δεν παγώνει ποτέ, λόγω της περιεκτικότητάς της σε

αλάτι, παρόλο που βρίσκεται σε ορεινή περιοχή όπου επικρατεί ψυχρό κλίμα. Η Ισσύκ-Κουλ είναι ένας από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς της χώρας, κυρίως η βόρεια πλευρά της, με σημαντικό αριθμό Κοζάκων να την επισκέπτονται από το γειτονικό Καζακστάν για τα καλοκαιρινά μπάνια. Στην Τοσόρ καταλύσαμε στον ξενώνα Eldos Ata, ο οποίος ανήκει σε γηγενή Ρωσίδα καθηγήτρια αγγλικών και βρίσκεται δίπλα στις αμμουδερές όχθες της λίμνης, ενώ περιβάλλεται από βερικοκιές (1000 σομ/12 ευρώ το δίκλινο, 150 σομ/2 ευρώ το πρωινό, 250 σομ/3 ευρώ το βραδινό).

Την επομένη το πρωί επισκεφθήκαμε το φαράγγι Σκάζκα (Skazka), που στα ρώσικα σημαίνει «παραμύθι». Τα εντυπωσιακά σχήματα που έχουν τα διαβρωμένα από τη βροχή κόκκινα εδάφη του προσδίνουν μια πραγματικά παραμυθένια διάσταση στο τοπίο. Αντί να επιστρέψουμε από τα ίδια, διαγράψαμε μια ημικυκλική πορεία 6,5 χλμ. μέσα από ένα στεγνό, εξαιρετικά ευκολοδιάβατο αμμώδες ρέμα και καταλήξαμε πλησίον του αυτοκινητόδρομου, στη λίμνη. Από εκεί μπορεί να επιστρέψει κανείς παραλιακά στην Τοσόρ με τα πόδια. Εμείς προτιμήσαμε να κάνουμε οσοστόπ για να μεταβούμε στο χωριό Τάμγκα (Tamga). Μετά από πολλή ώρα, ένας νεαρός με ένα ταλαιπωρημένο Lada σταμάτησε και μας πήρε, αν και πήγαινε προς την αντίθετη κατεύθυνση, προκειμένου να βγάλει ένα μικρό χαρτζιλίκι. Δύο είναι τα πράγματα που αξίζει να δει κανείς στην Τάμγκα. Το ένα είναι το παλαιό μουσουλμανικό νεκροταφείο, το οποίο βρίσκεται σε παρακείμενο λόφο με θέα

τη λίμνη. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι πέτρινοι τάφοι σε σχήμα οικίας, καθώς και αυτοί από σίδηρο σε σχήμα γιούρτας. Τη μετάβασή μας σε αυτό ανέλαβε ένας Ρώσος με το παλαιό στρατιωτικό του τζιπ, το οποίο δεν ανέβηκε απλώς, αλλά κυριολεκτικά αναρριχήθηκε τον λόφο! Το άλλο ιδιαίτερο αξιοθέατο του χωριού είναι το σοβιετικό σανατόριο με τα σπουδαία κτίσματά του και τους μεγάλους κήπους του. Σε αυτό είχε φιλοξενηθεί κάποτε, ως παραθεριστής, ο πρώτος κοσμοναύτης Γιούρι Γκαγκάριν.

Η Καρακόλ

Επόμενος σταθμός μας μετά την Ισούκ-Κουλ ήταν η πόλη Καρακόλ (Karakol). Καταλύσαμε στον ξενώνα Epirest, ο οποίος ανήκει στη φιλόξενη Ρωσίδα κυρία Λουντμίλα, που μας έφτιαχνε πολύ πλούσιο πρωινό. Αρκετά είναι τα αξιοθέατα της συμπαθητικής αυτής πόλης: το ξύλινο Τζαμί Καρακόλ Ντουγκάν, το οποίο κτίστηκε το 1910 από Κινέζο αρχιτέκτονα για την κοινότητα των Ντουγκάν, των Κινέζων μουσουλμάνων δηλαδή, οι οποίοι ήρθαν ως πρόσφυγες στην Καρακόλ στα 1880. Το τζαμί μαρτυρά το βουδιστικό παρελθόν της εθνοτικής αυτής ομάδας. Ο ρωσικός ορθόδοξος ναός της Αγίας Τριάδας, ο οποίος φτιάχτηκε από ξύλο το 1895, για να αντικαταστήσει τον αρχικό πέτρινο ναό που καταστράφηκε από τον σεισμό του 1890. Τα ρωσικού τύπου ξύλινα σπίτια, τα οποία συνδέονται με την ανάπτυξη της Καρακόλ τον 19ο αιώνα στο πλαίσιο της ρωσικής αυτοκρατορίας. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει το Μουσείο Ιστορίας. Σημείο συνάντησης των ξένων περιπατητών, ορειβατών και λοιπών τουριστών αποτελεί το Karakol Coffee, με πολύ καλό καφέ, ακριβό όμως για τα δεδομένα του Κιργιστάν. Το όμορο εστιατόριο Zarina, εξίσου δυτικότροπο, αποτελεί μια αρκετά καλή επιλογή για φαγητό, με πιάτα που κυμαίνονται γύρω στα δύο ευρώ. Τέλος στο παζάρι Makish, δοκιμάσαμε φαγητό από

έναν μπουφέ Ντουγκάνων γυναικών σε μια απείρητη αίθουσα, πληρώνοντας μόλις τρία ευρώ οι τέσσερις μας!

Πεζοπορώντας προς τη λίμνη Αλά Κολ

Για έναν πεζοπόρο ή ορειβάτη η Καρακόλ αποτελεί σημείο αφετηρίας για πληθώρα εξορμήσεων στην ογκώδη οροσειρά Τιαν-Σαν. Από το πλήθος των πρακτορείων trekking που υπάρχουν στην πόλη, ζητήσαμε αρχικά πληροφορίες από το τοπικό CBT, το οποίο εξασφαλίζει διαμονή σε ξενώνες, σπίτια χωρικών, ή γιούρτες, ενώ παράλληλα προτείνει οδηγούς πεζοπορίας, αλογάρηδες ή αχθοφόρους. Πρόκειται για έναν θεσμό που απλώνεται σε όλο το Κιργιστάν και έχει ως στόχο να φέρει τα οφέλη του τουρισμού απευθείας στις τοπικές κοινότητες. Ας σημειωθεί ότι οι υπεύθυνοι των κατά τόπους CBT μιλούν αρκετά καλά αγγλικά. Η μη άμεση διαθεσιμότητα οδηγού μάς οδήγησε στο πρακτορείο Destination Karakol Visit Center, με τη βοήθεια του οποίου εξασφαλίσαμε οδηγό βουνού, αχθοφόρους και μάγαιρα για την πενήμερη πεζοπορία μας, η οποία είχε ως αφετηρία το Μποζ-Ουτσούκ (Boz-Uchuk, 2.080μ.), μια δασική τοποθεσία σαράντα πέντε λεπτά οδικώς από την Καρακόλ. Την πρώτη μέρα καλύψαμε μια απόσταση 22 χλμ., κινούμενοι παράλληλα με το ποτάμι, για να φτάσουμε μετά από περίπου οκτώ ώρες στην πρώτη από τις δύο λίμνες Μποζ-Ουτσούκ (3.416μ.), όπου και κατασκηνώσαμε. Τρία ακόμη

Πεζοπορώντας προς το Αλμαλού.

Η Λίμνη Αλά Κολ.

σε ένα πυκνό δάσος από πανύψηλα ενδημικά έλατα, το οποίο, όπως λέγεται, εξακολουθεί να παρέχει προστασία σε περίπου είκοσι λεοπαρδάλεις του χιονιού, αλλά και σε αρκούδες. Αφού στήσαμε τις σκηνές μας και εξοικειωθήκαμε με την παρουσία άλλων ανθρώπων, καθώς τις προηγούμενες μέρες σπάνια συναντούσαμε άλλους πεζοπόρους, αναζητήσαμε τις ευεργετικές ιδιότητες των θερμών λουτρών που βρίσκονται στην περιοχή, με τον Βασίλη και τη Μαρία να εναλλάσσουν το καυτό νερό των λουτρών με το κρύο του ποταμού. Την τέταρτη μέρα, μετά από 11 χλμ. (4,5 ώρες) φτάσαμε στο διάσελο Αλά Κολ (Ala Kөл) στα 3.907μ. Με την άφιξη μας στο διάσελο, αποκαλύφθηκε πανοραμικά η μαγεία της καταπράσινης αλπικής λίμνης Αλά Κολ (3.520μ.). Ο υδάτινος αυτός όγκος περιτοιχίζεται από πανύψηλες κορυφές, κάποιες εκ των οποίων ξεπερνούν τα 5.000μ. (π.χ. Djigit, 5.170μ.), και παγε-

τώνες που φτάνουν σχεδόν μέχρι τις όχθες της. Μετά από 1,5 χλμ. δύσκολης κατάβασης λόγω σάρας, κατασκηνώσαμε στη δυτική πλευρά της λίμνης με το φεγγάρι σχεδόν ολόγεμο να φωτίζει τη γύρω περιοχή. Η δύσκολη κατάβαση πάνω σε σάρα και πέτρες θα συνεχιζόταν και την επόμενη μέρα μέχρι περίπου τα 3.000 μ., για να φτάσουμε στο τέλος της πορείας μας στα 2.120 μ. μετά από 17 χλμ. (6,5 ώρες), όπου μας περίμενε ένα βανάκι προκειμένου να μας μεταφέρει στην Καρακόλ.

Πεζοπορώντας προς τη λίμνη Τσατύρ-Κολ

Από την Καρακόλ, πήραμε τη μαρσρούτκα (μίμι-μπας) για την πόλη Ναρύν (Naryn), με σκοπό να πεζοπορήσουμε από το Τας Ραμπάτ (Tash Rabat) στη λίμνη Τσατύρ-Κολ (Chatyr-Köl) που βρίσκεται

χιλιόμετρα πεζοπορίας μας έφεραν στην πολύ όμορφη δεύτερη λίμνη. Την επόμενη μέρα, πεζοπορήσαμε από τις λίμνες Μποζ-Ουτσούκ προς το Αλμαλού (Almaloo), περνώντας δύο διάσελα, το πρώτο στα 3.516μ. και το δεύτερο, το Allanysh Pass, στα 3.671μ. Κατασκηνώσαμε στο Αλμαλού (2.770μ.), δίπλα στον ποταμό Ακ-Σου (Ak-Suu), που σημαίνει «άσπρο νερό». Έχει ενδιαφέρον ότι ο Τούρκος περιηγητής Εβλιγιά Τσελεμπή έγραφε το 1668 στα *Ταξιδιωτικά* του, για τον Αχελώο: «Στη λίμνη χύνεται ένα κρυστάλλινο ποτάμι που λέγεται: Ακ-Σου (Ασπροπόταμος ή Ασπρόνερο)». Έχοντας ως σύμμαχο τον καλό καιρό, την τρίτη μέρα καλύψαμε μια υψομετρική διαφορά 830 μ. σε δύο ώρες, προκειμένου να σκαρφαλώσουμε ένα διάσελο στα 3.609μ. και από εκεί να κατηφορίσουμε προς το στοιχειώδες τουριστικό θέρετρο Αλτύν Αρασάν (Altyn Arashan, 2.520μ.). Τα καταλύματα βρίσκονται εκατέρωθεν του ποταμού Αρασάν

Η λίμνη Τσατύρ-Κολ.

πολύ κοντά στα σύνορα με την Κίνα. Οι επτά ώρες της διαδρομής θα γίνονταν εν τέλει εννέα λόγω βλάβης της μαρσρούτσας εν μέσω ενός σεληνιακού τοπίου που θύμιζε την ταινία «Παρίσι-Τέξας». Όταν φτάσαμε στη Ναρύν, επισκεφθήκαμε το τοπικό πρακτορείο CBT, για να εξασφαλίσουμε έναν οδηγό με το αλόγο του για την πεζοπορία μας από το Τας Ραμπάτ στη λίμνη Τσατύρ-Κολ, η επίσκεψη της οποίας απαιτεί ειδική άδεια, καθώς βρίσκεται σε παραμεθόριο περιοχή. Επειδή η Ναρύν δεν παρουσιάζει κάποιο ενδιαφέρον, αποφασίσαμε να διανυκτερεύσουμε στο χωριό Ατ-Μπασού (At-Bashy), τριάντα λεπτά απόσταση από τη Ναρύν, όπου κοιμηθήκαμε πάνω σε προβιές στο πάτωμα ενός κοιτώνα. Ο ξενώνας Ατ-Μπασού βρίσκεται στις παρυφές του μουσουλμανικού νεκροταφείου (700 σομ/9 ευρώ το άτομο με πρωινό). Την επομένη το πρωί, επισκεφθήκαμε το μουσουλμανικό νεκροταφείο, καθώς και το μπρούτζινο κεφάλι αλόγου, ύψους εννέα μέτρων που κοσμεί την κεντρική πλατεία του χωριού, κι αυτό διότι το όνομα του χωριού Ατ-Μπασού σημαίνει «κεφάλι αλόγου». Αξίζει να σημειωθεί ότι η εν λόγω αλογοκεφαλή είναι πιστό αντίγραφο του γλυπτού του Nic Fiddian-Green «Still Water» (2011) που βρίσκεται στην περιοχή Marble Arch του Λονδίνου. Στο Τας Ραμπάτ φτάσαμε μετά από μία ώρα με ταξί. Τας

Ραμπάτ στην κιργιζική σημαίνει «Πέτρινο Φρούριο». Στην πραγματικότητα πρόκειται για ένα καλοδιατηρημένο ορεινό караβάν σαράι που στις μέρες της δόξας του βρισκόταν πάνω στο Δρόμο του Μεταξιού και παρείχε κατάλυμα στους διερχόμενους εμπόρους. Σύμφωνα με κάποιες πηγές, το κτήριο χρονολογείται από τον 15^ο αιώνα, ενώ για κάποιες άλλες, το κτήριο, σε προηγούμενη μορφή του υπήρξε μοναστήρι νεστοριανών μοναχών, αργότερα βουδιστών, και χρονολογείται από τον 10^ο αιώνα.

Σε μικρή απόσταση από το Τας Ραμπάτ, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός από γιούρτες ντόπιων, που φιλοξενούν τουρίστες. Επειδή το αλόγο που θα μετέφερε τα πράγματά μας δεν ήταν ακόμη έτοιμο, ξεκινήσαμε μόνοι μας την πεζοπορία, ενώ ο δεκαπεντάχρονος οδηγός μάς έφτασε μετά από μιάμιση ώρα. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής, αμέτρητες ήταν οι μαρμότες που συναντήσαμε και μας κοιτούσαν όρθιες, στηριγμένες στα πίσω πόδια τους. Μετά από περπάτημα τριών ωρών, λίγο πριν από το διάσελο, που βρίσκεται στα 4.007μ. και κατά τη διάρκεια μιας στάσης για ξεκούραση, ο άπειρος νεαρός οδηγός μας άφησε τα αλόγα ελεύθερα, για να παίξει με το σκύλο του, με αποτέλεσμα αυτά ξαφνικά να αφηγηθούν, σαν να επρόκειτο για εξέγερση ενάντια στην εκμετάλλευ-

Μουσουλμανικοί τάφοι σε σχήμα γιούρτας.

σή τους από τους ανθρώπους, και ν' αρχίσουν να τρέχουν με απίστευτη ταχύτητα προς τον καταυλισμό απ' όπου είχαμε ξεκινήσει! Το ένα από τα σακίδια που κουβαλούσαν ευτυχώς λύθηκε λίγα μέτρα παρακάτω, ενώ το άλλο πρέπει να σύρθηκε για αρκετά χιλιόμετρα... Ακολουθώντας, ο οδηγός δανείστηκε το άλογο ενός άλλου διερχόμενου συναδέλφου του, για να τα προλάβει. Παρά τη μακρά αναμονή, αποφασίσαμε εν τέλει να συνεχίσουμε την πορεία μας προς τη λίμνη, με το σκοτάδι όμως να έχει αρχίσει να πέφτει απειλητικά. Ωστόσο μετά από δύο ώρες πορείας, χωρίς να έχουμε μια σαφή εικόνα της διαδρομής προς τη λίμνη, αποφασίσαμε να μη συνεχίσουμε άλλο και να επιστρέψουμε στο Τας Ραμπάτ. Καθοδόν, συναντήσαμε τον οδηγό μας με τα άλογα και το κατεστραμμένο σακίδιο. Ωστόσο, η ταλαιπωρία μας δεν μας εμπόδιζε να απολαύσουμε το φως του φεγγαριού που έδινε στο τοπίο μια μαγική διάσταση. Η δυσφορία μας σταδιακά υποχώρησε, για να δώσει τη θέση της στην απόλαυση ενός μοναδικού νυχτερινού τοπίου. Στις 23:00, μετά από δέκα ώρες πορείας, επιστρέψαμε στον καταυλισμό. Την επομένη, κάποιος από την οικογένεια προσφέρθηκε να μας μεταφέρει με τζιπ στη λίμνη που βρίσκεται στα 3.530μ., κάτι που φυσικά δεχτήκαμε. Όταν επιστρέψαμε στη Ναρύν και εξηγήσαμε στην υπεύθυνη του CBΤ τα καθέκαστα, δείχνοντάς της τη ζημιά που είχαν υποστεί οι αποσκευές μας, αυτή ναι μεν

μας αντιμετώπισε με κατανόηση, αλλά ούτε λόγος για κάποια έστω στοιχειώδη αποζημίωση. Το βράδυ κοιμηθήκαμε στον νεόδμητο ξενώνα Danka's Guest House (800 σομ/10 ευρώ το άτομο με πρωινό). Από τη Ναρύν επιστρέψαμε με ταξί στην Μπισκέκ (4,5 ώρες, 2200 σομ/30 ευρώ) όπου καταλύσαμε στον καινούργιο οικογενειακό ξενώνα Чынар (Chinar) Guest House (1400 σομ/12 ευρώ το δίκλινο). Το ταξί από και προς το αεροδρόμιο «Μανάς» στοιχίζει για μια απόσταση μισής ώρας 600 σομ/7,5 ευρώ.

Οι πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές στο Κιργιστάν είναι εκατοντάδες. Το ποια ή ποιες θα επιλέξει κάποιος/-α έχει να κάνει με τις διαθέσιμες μέρες, τη φυσική του/της κατάσταση, τον εξοπλισμό, αλλά και τις γνώσεις ορειβασίας που διαθέτει. Η καλύτερη περίοδος να πεζοπορήσει κανείς στο Κιργιστάν είναι φυσικά οι καλοκαιρινοί μήνες, με τη θερμοκρασία να κυμαίνεται γύρω στους 25° Κελσίου κατά τη διάρκεια της ημέρας στις πόλεις, ενώ τα βράδια να πέφτει σημαντικά στα ορεινά, έτσι ώστε να απαιτείται χειμερινός εξοπλισμός. Το Κιργιστάν είναι μια πολύ φθηνή χώρα. Ενδεικτικά αναφέρω ότι ξοδέψαμε μόλις 800 ευρώ συνολικά ο καθένας μας για δεκαοχτώ μέρες παραμονής. Το αεροπορικό εισιτήριο μας κόστισε 460 ευρώ. Την πεζοπορική μας παρέα αποτελούσαν, εκτός από εμένα, η Άσπα, η Μαρία και ο Βασίλης.

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2023 • ΤΕΥΧΟΣ 268

πεζοπορία
ορειβασία
ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ
canyoning
ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ
ορειβατικό σκι

NARVTINDEN - LOFOTEN

MUSALA ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΤΟΥΒΚΑΛ ΜΑΡΟΚΟ

ARARAT

Νορβηγία: Νησιά Lofoten • Οδοιπορικό στην Ανατολία & ανάβαση στο Αραράτ • Ορόβιες Άλπεις
Διάσχιση Ρίλα και Πιρίμ • Πεζοπορώντας στο Μαρόκο • Πεζοπορώντας στο Κιργιστάν